

Až 95 percent preležanín nemusí vôbec vzniknúť

(28.02.2018; Korzár; č. 49, Zdravie , s. 5; mš)

Dekubity alebo preležaniny sú veľkým zdravotným problémom miliónov ľudí na celom svete.

Rany sú spôsobené dlhým súvislým ležaním pacienta a zvyčajne býva poškodená koža a tiež podkožné tkanivá nad kostnými výčnelkami. Najčastejšie je postihnutá oblasť krížov, krčnej chrbtice a často sa dekubity objavujú na päťach. V roku 2011 vznikla v Riu de Janiero iniciatíva Stop dekubitom ako univerzálne ľudské právo s cieľom upozorniť profesionálov, verejnosť, politikov a všetkých zainteresovaných na závažnosť problematiky preležanín. Stop dekubitom poukazuje na to, že dlhodobá zdravotná starostlivosť sa musí zameriavať aj na komplexné ošetrovanie kože a potenciálne rizikových miest z pohľadu tvorby týchto nepríjemných rán. Takmer 95 % preležanín nemusí vôbec vzniknúť pri poskytovaní kvalitnej prevencie. Potvrdili to celosvetové klinické prieskumy vo vybraných zariadeniach pre dlhodobo chorých. Dekubity sú nežiaducim javom a musia byť považované za veľkú hrozbu bezpečnosti pacienta v systéme zdravotníctva aj v spoločnosti.

PACIENTI ICH MAJÚ AJ DOMA Liečba slovenského pacienta s preležaninami sa v počiatočných štádiách pohybuje v sume od 50 do 150 eur. Pri preležaninách najvyššieho, teda 4. stupňa, je to až 2000 - 3000 eur. Liečba dekubitov trvá dlho, niekedy aj trištvrte roka. Účinné náplasti na liečbu sú drahé, pohyblivosť pacienta a kvalita jeho života sú obmedzené. Preležaniny sú otvorené rany a vtedy treba klásť mimoriadny dôraz na bezpečnosť pacienta. Riziko vzniku preležanín nehrozí len v prípade dlhodobého pobytu na nemocničnom lôžku alebo v posteli v zariadení sociálnej starostlivosti, ale aj doma. Významnou pomôckou sú antidekubitné matrace, ktoré nie sú až tak finančne náročné, ale v mnohých nemocniciach chýbajú. V zdravotníckych zariadeniach stále nie je dostatok kvalitných polohovateľných postelí, chýbajú aktívne antidekubitné matrace, elektronické zdviháky a ostatné funkčné polohovateľné pomôcky na prevenciu u bezvládných pacientov. Imobilní pacienti v domácom prostredí, ich príbuzní alebo opatrovatelia majú určitú výhodu, zdravotné poisťovne im polohovateľné postele, antidekubitné matrace a pomôcky na prevenciu môžu preplatiť a poskytnúť. Ak sú pacienti s dekubitom prepustení do domáceho ošetrovania, v starostlivosti o ranu im môže pomôcť ADOS. Dôležité je v lekárskej prepúšťacej správe napísať odporúčanie na domáce ošetrovanie.

(mš)